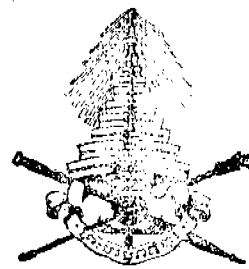

หนังสือพิมพ์มณฑล มณฑลเทศาภิบาลในพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๑๐ แผ่นที่ ๕๑ วันที่ ๗ มกราคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๒ หน้า ๕๕๕

สารบัญ

พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันมี เกียรติยศยิ่งมงกุฎสยาม	หน้า ๕๕๕
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	หน้า ๕๕๔
พระราชทานสัญญาบัตรตั้งกองชุด	หน้า ๕๕๓
การพระราชกุศลสัปดาห์พระคัมภีร์ที่ ๔	หน้า ๕๕๓
แจ้งความกระทรวงธรรมการ	แผนกกรม
พยานาต	แผนกกรมศึกษาธิการ หน้า ๕๕๘
ข่าวพระบาทสมเด็จพระ	หน้า ๕๕๘

พระราชบัญญัติ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

อันมีเกียรติยศยิ่ง มงกุฎสยาม

คุณมัสก พระพุทธศาสนกาล เป็น
อภิศภาคล่วงแล้ว ๒๔๓๖ พระยาธิบดี ยศชั้นกาล
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๒ ตุลาคมมาศ ปฐมาศาท
คุณปวิศติ รวิวาร บัญจรมาศ ฉพิพิ สติมะ
สังวัจนรเชตร บริเฉทกาลกำหนด พระบาท

สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ ขัตติย
 เทพย มหามกุฏ บรมยรัตนราช วโรดม ธรรม
 พงษ์ บริพัตร วรชัตติยราช นิกโรดม จาครัต
 บรมมหาจักรพรรดิ ราชสังภาค บรมชรมิก
 มหาราชาธิราช บรมนารถขพิตร พระจุล
 จอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ทั้งฝ่ายเหนือ
 ฝ่ายใต้ แลดินแดนทั้ง หลายที่ใกล้เคียง
 กิ่งลาวเฉียง ลาวท้าว มลายู กะเหรี่ยง แลอื่นๆ
 เรดัก ออกฉพระที่นั่ง อนันตสมาคม อุดมพิมาย
 โขยสถาน บรมพาลีบุช พร้อมด้วย พระบรม
 วงษาหลวง แล ท่านเสนาบดี ข้าราชการ
 ผู้ใหญ่ผู้ช่วย ฝ่ายทหารพลเรือนเจ้าทุก
 ลของชาติ พระบาท ในฉพระราชพิธี
 สมโภชศิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี

มีพระบรมราชโองการ ดำรัส เสด็จเกล้าฯ
 สั่งว่า เมื่อแรกได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ
 ได้ทรงพระราชดำริห์ จักขอขึ้นตั้งเครื่องทรง
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก ซึ่งพระบาท
 สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรง
 สร้างขึ้นไว้ นั้น ทรงทำกรุบำรุงเพิ่ม
 เต็มให้บริบูรณ์ขึ้น เป็นการเสด็จเฉลิมพระ
 เกียรติยศ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนก
 จักรพล ให้เจริญรุ่งเรืองไปสืบกาลนานแล้ว
 จึงทรงพระราชดำริห์ว่า ในกาลทุกวันนี้
 ทรงสยามเป็นพระนครเกษมสุข สมบูรณ์ เจริญ
 อุดมดี ถ้วนแต่ด้วยหลายประการ ควรจะมี
 เครื่องประดับสำหรับเสด็จอิสริยยศ แก่ผู้
 ซึ่งมีความชอบให้เจริญยิ่งขึ้นไป จะได้เป็นที่
 เสด็จพระเกียรติยศ แสงงามแก่บ้านเมือง จึง
 มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าโปรดกระ

หม่อม ให้สร้างเครื่องทรงเครื่องราชอิสริยา
 ภรณ์ขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ชื่อว่า มงกุฏสยาม
 ในวันพุธ เดือนอ้าย แรมสิบเอ็จค่ำ
 ขึ้นเสงเอกศก จุลศักราช ๑๓๓๑ อนุมัติตาม
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก
 สำหรับพระราชทานผู้มีความชอบในราชการ
 มากแลน้อยโดยสมควร ได้โปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศลงวันที่ ๕ เดือน ๑ แรม ๑๑ ค่ำ
 ขึ้นเสงเอกศก จุลศักราช ๑๓๓๑ ในครั้งหนึ่ง
 ภายหลังได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาธรรมมา
 ชิกธนาธิบดี ศรีสุวิกรมหามัทยวงษ์ ราชพงษ์
 นิกธนาธิบดี มหาสวามิภักดิ์ บรมราชาภิเศกา
 ภิมย์ สรรพโกศลกิจวิจิตรณ์ มหามณฑลเทศ
 ขบาลขนิษฐ ราชไมตรีนิทรา มาศย์ อินเด
 ยบุติก ภาณุเสนาบดี อภัยพิริยปรากรมพาหุ
 ตราพระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๕ เดือน ๕ ขึ้น ๖
 ค่ำ ปีระกาเบญจศก จุลศักราช ๑๓๓๕ เป็นส่วน
 เพิ่มเติมแก่พระราชบัญญัติเก่านี้ คงจะ
 พระราชบัญญัติสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 ช้างเผือกสยาม แลมงกุฏสยาม รวม
 กัน ๗ มาตรา ครั้นเมื่อถึงอังคารที่ ๑๕
 พฤศจิกายน วันโกสินทร์ศก ๑๐๘ ได้โปรด
 เกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเครื่องราช
 อิสริยาภรณ์แก้ไขเพิ่มเติมอีก ๘ มาตรา
 บัดนี้ทรงพระราชดำริห์ว่า พระราช
 บัญญัติที่แก้ไขมาแล้วทั้งกล่าวมานั้น ยัง
 กระจัดพรัดพรายหาเป็นหมวดหมู่กันไม่ แล
 กล่าวปะปนด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์จำพวก
 อื่นอยู่ด้วยไม่เป็นการสมควร แลเพื่อจะให้
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันนี้ มีเกียรติคุณไพ

ศาลวิเศษ บึง ชื่น แด ทรวง พระยาราม ทาม กต
 สมัย อัน อภิม ใน การ สมโภช ศิริ ราช สมบัติ
 อัน ไต่ เสด็จ คำรง สยาม รัฐ มณฑล สกล อาณา
 จักร มาบรรจบ ครบ ๒๕ ปี เต็ม บริบูรณ์ สมควร
 ที่ จะ รวย รวม พระ ราช บัญญัติ ที่ ไต่ ไปรคเกล้าฯ
 ให้ ออก เป็น คราว ๆ ภา นั้น ให้ เป็น ทมวค หมู
 เกียว กับ แล แก่ ไซ เพิ่ม เต็ม ขึ้น อีก ให้
 สมบูรณ์ บึง ขึ้น ไป

จึง ทรง พระ อนุชา ไปรคเกล้าฯ ให้ ยก เลิก
 พระ ราช บัญญัติ ที่ ปวง ที่ กล่าว มาข้าง นั้น
 เลิก แล้ว มี พระ บรม ราช โอง การ คำ รัส
 เหนือเกล้าฯ เฉพาะ พระ เจ้า น้อย ยา เซอ กรม
 คมน์ พิทย ลภ พุณนิ ชาติฯ เสนาบดี กะ ทรวง
 มุรธาธร ให้ ทั่ว พระ ราช บัญญัติ ใหม่ นี้ ไว้
 เป็น แขนง บัญชี สำหรับ ปลด ครอง เครื่อง ราช อธิ
 ยา ภาณ มง กฏ สยาม จัก เป็น ทมวค มาตรา
 ไว้ ดัง จะ ว่า ต่อ ไป นี้

มาตรา ๑ เครื่อง ราช อธิ ยา ภาณ นี้ ทรง
 พระ อนุชา ไปรคเกล้าฯ ให้ เรียกว่า เครื่อง
 ราช อธิ ยา ภาณ อัน มี เกียรติยศ บึง
 มง กฏ สยาม

มาตรา ๒ เครื่อง ราช อธิ ยา ภาณ นี้ ให้
 แบ่ง เป็น ๕ ชั้น คือ ชั้นที่ ๑ สำหรับ พระ ผู้
 เป็น เจ้า เป็น โสณ ซึ่ง เป็น เจ้า ของ ตรา เครื่อง
 ราช อธิ ยา ภาณ นี้ ทรง ๑ สำหรับ ครอบ ชาติ
 ทรง ๑ สำหรับ พระ ราช ทาน ๖๐ ทรง
 รวม เป็น ๖๒ ทรง ชื่อ มหา สุรา ภาณ

ชั้นที่ ๒ มี อัครา กำหนด ๑๐๐ ทรง ชื่อ จุล สุรา ภาณ
 ชั้นที่ ๓ มี อัครา ๒๐๐ ทรง ชื่อ มณฑนา ภาณ
 ชั้นที่ ๔ มี อัครา ๓๐๐ ทรง ชื่อ ภัทรา ภาณ

ชั้นที่ ๕ มี อัครา ๔๐๐ ทรง ชื่อ วิจิตร ภาณ
 รวม เป็น ทรง ทั่ว ๑๖๒ ทรง เท่านั้น

มาตรา ๓ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว
 แล รัช ทายาท ญาติ ที่ ไต่ สืบ อยา ตี ภาณ
 สันต คิวงษ์ คำรง ราช อธิ ยา บค เป็น พระ เจ้า
 แผ่นดิน สืบ ไป ใน พระ บรม ราช วงษ์ นี้ จะ เป็น
 เจ้า เป็น โสณ เป็น ประชาน ของ ครอบ ครอบ ราช
 อธิ ยา ภาณ นี้ อยู่ เสมอ เป็น นิตย

มาตรา ๔ จะ ทรง ตั้ง พระ บรม ราช วงษ์ ผู้ มี
 พระ เกียรติยศ อย่าง ดัง ซึ่ง เป็น ที่ เต็ม พระ
 ราช ฤไทย ให้ ทั่ว การ เป็น ครอบ ชาติ มี
 พนักงาน ที่ จะ ทรวง ครอบ ชาติ เกียรติยศ ชื่อ
 พระ ราช บัญญัติ แล คำ ประภาค สำหรับ เครื่อง
 ราช อธิ ยา ภาณ นี้ ให้ พวก สมาชิก แล เจ้า
 พนักงาน ประ พุค ให้ ทั่ว ตาม ข้อ พระ ราช
 บัญญัติ ทั้ง สิ้น แล ประ ผู้ เชิญ ทรง ทั่ว ทั่ว
 ใน การ ตั้ง สมาชิก ใหม่ ด้วย

มาตรา ๕ ทรง ทั่ว ทั่ว ที่ ๑ สำหรับ พระ
 ราช ทาน พระ บรม วงษ์ นวงษ์ แล รัช ภาณ
 ผู้ โสณ เจ้า ประเทศ ราช ซึ่ง มีความ ซบ ใน ราช
 การ แผ่นดิน แล ให้ รัช ภาณ ใหญ่ เป็น
 คน ต่อ แผ่นดิน มาก ตาม แต่ พระ บาท
 สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว จะ ทรง พระ ราช คำ รัส
 เห็น สม คว

มาตรา ๖ ทรง ทั่ว ทั่ว ที่ ๒ ที่ ๓ สำหรับ
 พระ ราช ทาน พระ บรม วงษ์ นวงษ์ แล รัช ภาณ
 ภาณ เจ้า ประเทศ ราช ซึ่ง มีความ ซบ ใน
 ราช การ แล ให้ รัช ภาณ เป็น คน ต่อ แผ่นดิน
 ตาม แต่ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว จะ ทรง
 พระ ราช คำ รัส เห็น สม คว

มาตรา ๗ กวง ตรา ชั้นที่ ๔ ที่ ๕ สำหรับ
พระราชทาน พระราชวงษา วงษ์ แล ข้า
ราชการ เจ้าประเทศราช ซึ่งมีความชอบ
แลได้รับราชการมาด้วยดี ตามแต่พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ

มาตรา ๘ พระบรมวงษ์ ซึ่งเป็น อภัย บัณฑิต
คือ สมเด็จพระราชโอรส นาคา สืบสันตติเป็น
บันฑิต เนื่อง ทรง ลงมา จาก พระ องค์ ในพระ
บาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ ปฐม
บรมกษัตริย์ ใน พระบรมราชวงษ์ บัณฑิต บัณฑิต
อันดำรง พระยศเป็น สมเด็จเจ้าฟ้าแล้ว เมื่อ
ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ ให้ทรง
เป็น กิตติมศักดิ์ สมาชิก นอกจำนวนในอัตรา
ที่กำหนดไว้ แล บันฑิตา พระบรมวงษ์ซึ่ง
ดำรง พระยศ เป็น สมเด็จเจ้าฟ้า ได้รับพระราช
ทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ อยู่แล้ว ก็ให้
นี้ ให้ให้ถือ เป็น กิตติมศักดิ์ สมาชิก แล กิต
ติมศักดิ์ สมาชิก สูงกว่า สามัญ สมาชิก
นับเป็น รอง คณาธิบดี ลงมา

มาตรา ๙ สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน แล
พระราชวงษา วงษ์ แล บันฑิตา เจ้าแลผู้มี
บันฑิตาบดีที่ ต่างประเทศ ฤๅคนต่างประเทศ
คนใด เมื่อทรงพระราชดำริเห็นสมควร
แล้ว ณเวลาหนึ่งเวลาใด จะพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ ให้เป็น วิสามัญ
สมาชิกตามลำดับชั้นของ เครื่องราชอิสริยา
ภรณ์นี้ เป็นจำนวนเพิ่มเติมต่างหาก
นอกจากที่ได้กำหนดไว้ ใน พระราช

บัญญัตินี้ มีอำนาจ แล ประโยชน์ เสมอ กับ
สามัญสมาชิกนี้

มาตรา ๑๐ กวง ตรา เครื่องราชอิสริยา
ภรณ์ ชั้นนี้ เกียรติยศยิ่ง มงกุฎสยามนี้
ชั้นที่ ๑ มี กวง ตราใหญ่ พื้น กลาง ลงยาวราช
วักสี ขาบ มีรูป จุลมงกุฎ มีพานรอง มีเครื่อง
สูง ๒ ข้าง ลัดไปร้อง ทับอีกชั้นหนึ่ง มีเครื่อง
เงิน ลัด เปน เพ็ชร โสร่ง รอย ชอบ เปน กลีบบัว
สี เขียว สี แดง สลักรอย กวง หึ่ง มีแพร
แถบ สพาย พื้น น้ำเงิน ชอบ เขียว ริว แดง ๑ ริว
เหลือง ๑ กว้าง ๔ นิ้ว แล มี กวง ตราเล็ก ข้าง
หน้า เปน แดง กลีบบัว ๒ ชั้น ลงยาวราช วักสี
เขียว สี แดง กลาง พื้น ทองไม้ ไค้ ลงยา มี
รูป จุลมงกุฎ มีพานรอง มีเครื่อง สูง
สองข้าง ด้านหลังที่ กลาง มี กวง ตรา มีตัว
อักษร จ, ป, ร, ไค้ กั้น เปน อักษรพระนามย่อ
โย แผ่นดิน บัณฑิตชั้นนี้ ข้างบน กลีบบัว เปน กิ่ง
โยไม้ทอง สามโย ดิค พวง ห้อย แพร แถบ
สพาย รวมทั้ง สัน น้ ซอม ทาสี ภรณ์ เปน
ชั้นที่ ๑ เปน ส่วน สามัญ แต่ กวง ตรา
สำหรับ พระผู้ เป็น เจ้า เปน ไค้ อยู่ ชั้น กวง ตรา
ประคิยเนื่อง เพ็ชร แล มี สาย สร้อย พระ
สังวาลทอง คำลงยาวราชวัก กลาง เปน รูป
จุลมงกุฎ มี มหามงกุฎ อยู่ข้าง บน แล มี
ฉัตร ๒ ข้าง แล พระแสง ขวรงค์ กิย ขาว
พระกร ไค้ กั้น มีผ้า แถบ ลงยา พาท ห้อย
ลงมา มีอักษรในผ้านี้ว่า “ สัพเพศ
สังฆทานิ สามัคคีวุฑฒิสาธิกา ” ที่ กลาง
ผ้า ไค้ จุลมงกุฎ ลงมา มีรูปจักรกริมมาโดย
โยไชย พุกฤษ แล พุทธรักษา ชั้น อยู่ ข้าง

ประชุม เลียง ณที่ใด ๆ ก็ควร ใช้ แต่ง ให้
เป็น เกียรติยศ

มาตรา ๑๖ เมื่อผู้ใด ได้รับ ครอง
ราช อิศริยา ภาณนี้ แล้ว จะ จำลอง ทรง ครอง
ให้ เล็ด ลง จะ ประทับ เพ็ชร ประทับ พลอย ให้
งาม ก็ สำหรับ ไว้ ใช้ ฤฯ จะ ไว้ ให้ เป็น ที่ ระฤก
แก่ บุตร หลาน ต่อ ไป ก็ได้

มาตรา ๑๗ ผู้ ซึ่ง ได้รับ ทรง ครอง ทั้ง ๕ ชั้น
นี้ มี ประกาศ นิยม ตั๋ว เช่น พระ ราช ทัก ถ
เลขา ประทับ พระ ราช ลัญจกร ด้วย

มาตรา ๑๘ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ซึ่ง เป็น
วัน มล พระ บรม ราช ภาเศก ครั้ง แรก นั้น ให้
ถือ ว่า เป็น วัน ของ เครื่อง ราช อิศริยา ภาณ อัน
มี เกียรติยศ ยิ่ง นี้ ถ้า จะ ตั้ง สมาชิก ใหม่
ก็ จะ ทรง ตั้ง ใน การ พระ ราช พิธี ฉัตร มงคล
ใน วัน นั้น แต่ นอก จาก มงคล ฉัย อัน นี้ จะ
ทรง ตั้ง ใน สมัย อื่น ขณะ ไต สมัย ไต ก็ได้

มาตรา ๑๙ บันฑา ผู้ ที่ ได้รับ พระ ราช ทาน
เครื่อง ราช อิศริยา ภาณนี้ มี ลำดับ เกียรติยศ
อยู่ นำ หลัง เทียบ กับ ผู้ ที่ ได้รับ เครื่อง ราช
อิสริยา ภาณ อื่น ตาม ลำดับ ชั้น ดังนี้ คือ
มหาสุรา ภาณ สูง กว่า ทศัย จุลจอม เกล้า
วิเศษ แต่ อนุวัตร ตาม หลัง มหา วรา ภาณ
จุลสุรา ภาณ สูง กว่า ทศัย จุลจอม เกล้า
แต่ อนุวัตร ตาม หลัง จุล วรา ภาณ มณฑนา
ภาณ สูง กว่า ทศัย จุลจอม เกล้า แต่ ต่ำ
กว่า นิภา ภาณ ภาทรา ภาณ สูง กว่า ๒ ทศัย
นุ จุลจอม เกล้า แต่ ต่ำ กว่า ภาษนา ภาณ
วิจิตร ภาณ ต่ำ ค่อ จาก ทศัย ภาณ ลง ไป
เป็น ชั้น ที่ สุก ดังนี้ แล ใน ผู้ ที่ ได้รับ พระ

ราชทาน ทรง ชั้น เดียวกัน มี ลำดับ นำ หลัง
กัน ตาม ที่ ได้รับ พระ ราช ทาน ก่อน แล หลัง

มาตรา ๒๐ ถ้า ผู้ใด ซึ่ง ได้รับ ทรง ครอง
ราช อิศริยา ภาณ ทั้ง ๕ ชั้นนี้ ให้ ใช้ หมายถึง
ตัวอักษร ท้าย ชื่อ บก ยศ แทน เครื่อง ราช
อิสริยา ภาณ ดังนี้ ที่ ๑ ม, ส, ม, แทน
มหาสุรา ภาณ ที่ ๒ จ, ม, แทน จุลสุรา
ภาณ ที่ ๓ ม, ม, แทน มณฑนา ภาณ
ที่ ๔ ก, ม, แทน ภาทรา ภาณ ที่ ๕ ว, ม,
แทน วิจิตร ภาณ ตาม ลำดับ เครื่อง ราช
อิสริยา ภาณ

มาตรา ๒๑ บันฑา ผู้ ที่เป็น สมาชิก ของ
เครื่อง ราช อิศริยา ภาณนี้ มี คดี เกี่ยว ข้อง
ใน ตัวเอง ประการ ไต ๆ ให้ กราย บังคม ทูล
พระ กรุณา ให้ ทรง ทราบ ฝ่าย ของ ขลุ้ พระ บาท
จะ ไป ระเผลอ ได้ ให้ มี ตระลาการ ชำระ เป็น
ความ รัย สั่ง ฤฯ ให้ ศาล พิจารณา แล แล้ว
แต่ จะ ทรง พระ ราช ทำริ ที่ เห็น สมควร ฤฯ ผู้
นี้ ไม่ อยาก จะ กราย บังคม ทูล พระ กรุณา ให้ เป็น
ที่ ชุม เคียง ไต ฝ่าย ของ ขลุ้ พระ บาท จะ ไป
ร้อง ฟ้อง ตาม โรง ศาล ตาม ขรรณ เนียม กิติ ฤฯ
มี ผู้ ทำ ฎีกา ทูล เกล้า ถวาย ฤฯ ฟ้อง ร้อง กล่าว
โทษ ณ โรง ศาล กิติ ผู้ ที่เป็น สมาชิก ของ
เครื่อง ราช อิศริยา ภาณนี้ ต้อง คดี อื่น ไต เมื่อ
พิจารณา ความ นี้ ปรากฏ ว่า ผู้ ที่ ได้รับ
เครื่อง ราช อิศริยา ภาณนี้ ขณะ แก่ ความ จะ
ไต่ ค่า ประโยค ใหม่ มาก น้อย เท่า ไต ส่วน พิไรมย
หลวง นี้ ค้ ทรง พระ กรุณา ไป ระเผลอ ได้ พระ
ราช ทาน ให้ เป็น บำเหน็จ แต่ ผู้ ซึ่ง ได้รับ พระ

ราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นทวีป ถ้าผู้
ซึ่งได้ รับ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
แพ้นักความ จะต้องเสียค่าปรับไหม
เป็นเงินใหม่พิไนยมากน้อยเท่าใด ต้อง
ให้เสียเต็มไม่มียกเว้นสิ่งใด เหมือนกับ
ผู้ซึ่งไม่ได้ รับ พระราชทานเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์ทั้งปวงเหมือนกัน

มาตรา ๒๒ เพื่อว่าจะให้เป็นเกียรติยศ
อันยิ่งใหญ่แก่สมาชิกทั้งปวง พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน พระบรมราชา
นุญาต ให้สมาชิกมีอำนาจที่จะใช้ดวงตรา
ตามชื่อที่ได้ รับ พระราชทาน ประทับ ใน
ตราอาร์มสำหรับตนได้

มาตรา ๒๓ จะโปรดเกล้าฯ ทรงตั้งเจ้า
พนักงานไว้สำหรับรักษาเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์นี้ มีตำแหน่งสัญญากรรณิก ๑ เลขา
นุกร ๑ และที่ว่าการ ๑ เจ้าพนักงาน
เหล่านี้ จะมีตำแหน่งยศตามระเบียบชั่วคราว
ข้างบนนี้ ต้องประพฤติให้ต้องตาม ข้อพระ
ราชบัญญัติ ทั้งกำหนดใน มาตราทั้งหลาย
ต่อไปนี้

มาตรา ๒๔ สัญญากรรณิกของเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์นี้ จะทรงตั้งผู้หนึ่งผู้ใด
ตามแก่ พระราชอัชฌาไศรย จะทรงเห็นชอบ
เห็นควร ให้รับตำแหน่งยศนี้ มีพนักงาน
สำหรับรักษาพระราชสัญญากรรณิกสำหรับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์นี้ แลเป็นผู้ประทับตราสั่ง
ให้ประทับตราพระราชสัญญากรรณิก ในบันทึกข้อพระ
ราชบัญญัติ แลประกาศนียบัตรตราทั้ง
แล หนังสือสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเครื่องราช

อิสริยาภรณ์นี้ ที่จะต้องประทับตรา
สัญญากรรณิกทั้งสิ้น ในเมื่อเวลาทรงตั้งสมาชิก
ใหม่ จะเป็นผู้เชิญดวงตรา ถวายคณา
บดีที่ส่งทูลเกล้าฯ ถวาย แลเป็นผู้รับ
พระบรมราชโองการทุกสิ่งทุกอย่าง ในการ
ที่เกี่ยวกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ แล
เป็นผู้ทำตราตั้ง แลเรียบเรียง ข้อพระ
ราชบัญญัติ แลคำประกาศต่างๆ รับรับสั่ง
ของผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ทุกคณาบดีที่สั่งแก่
เจ้าพนักงานต่างๆ เมื่อทรงตั้งสมาชิก
ใหม่จะได้สั่งเลขานุกร ให้มีหนังสือ
แจ้งความแก่สมาชิกให้รู้ล่วงหน้า แลเป็น
พนักงานคุมสมุดชอบ ให้สมาชิกแลเจ้า
พนักงานประพฤติให้ต้องตาม ข้อพระราช
บัญญัติ ซึ่งมีอยู่แล้วแลจะมีต่อไป แล
แต่หน้าพระไทย ของผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่แล
คณาบดี จะทรงเห็นชอบเห็นควร ในการ
อย่างหนึ่งอย่างใด ที่เกี่ยวกับเครื่องราช
อิสริยาภรณ์นี้ ที่นอกจากหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้
ทุกประการใด ๆ ก็ดี แลจะทรงตั้ง

มาตรา ๒๕ เลขานุกรสำหรับเครื่องราช
อิสริยาภรณ์นี้ จะทรงตั้งผู้หนึ่งผู้ใด แล
แต่พระราชอัชฌาไศรย จะทรงเห็นชอบเห็นควร
ให้เป็นเลขานุกร มีพนักงานเป็นผู้ช่วยสัญญากรร
ณิก ในการหนังสือทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ และมีหน้าที่เช่น
พนักงานที่จะเรียกดวงตราเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์ จากสมาชิกซึ่งล่วงลับไป ถูสมาชิก
ที่เป็นโทษต้องไล่ต้องถอดในเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์นี้ และมีพนักงานจะเก็บแลจากบัญชี

พวกที่ไว้รับเครื่องราชอิศริยาภรณ์นี้ ให้
 เพิ่มจำนวนทั้ง อดีต ประจุบัน แล จกหมาย
 เหตุความดี ความชอบ ของสมาชิกใน
 เครื่องราชอิศริยาภรณ์นี้ แล จกหมายเหตุ
 ต่าง ๆ ในการซึ่งเป็นไป แล้ว ฤฯ จะเกิดขึ้น
 ลงในสมัคสารบบของเครื่องราชอิศริยาภรณ์
 นี้ ไว้สำหรับแผ่นดินทุกประการ แล เลขา
 นุกรมต้องไว้จัดทำบ้าน แล ข้อตัวชื่อตัว
 ของพวกในเครื่องราชอิศริยาภรณ์นี้ ซึ่งมีตัว
 อยู่ทั้งปวง ในเวลาวันประชุมตั้งสมาชิก
 ใหม่ เลขานุกรม จะเป็นผู้นำสมัคชื่อพระ
 ราชบัญญัติให้แก่พวกสมาชิก แล รัับราช
 การอื่น ๆ ตามแต่สัญญากรรมาภิบาลจะสั่ง

มาตรา ๒๖ มุทธานุกรมสำหรับเครื่องราช
 อิศริยาภรณ์นี้ จะทรงตั้งผู้หนึ่งผู้ใด แล้วแต่
 ฝ่าพระไทย จะทรงเห็นชอบเห็นควรให้เป็นมุทรา
 นุกรม มีหน้าที่ เป็นพนักงานสำหรับเก็บรักษาตัว
 อย่าง แล ควงตรา แล ทำขานัญชิตระกมลวงษ์
 ของสมาชิก ที่เรียกว่าวงษานุกรมิต แล รัับ
 ราชการต่าง ๆ ตามผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่แล
 ครอบครองจะรัับสั่ง ถ้าเวลาทรงตั้งพวก
 สมาชิก มุทธานุกรมจะเป็นผู้จัดทำหนังสือ
 มาตรา ๒๗ ผู้ที่ไว้รับ พระราชทาน

เครื่องราชอิศริยาภรณ์นี้ ต้องจัดทำหนังสือ
 จะส่งควงตราเครื่องประดับ ที่ไว้รับพระ
 ราชทานนั้น คั้นแก่เลขานุกรม เมื่อสิ้น
 ชนมชีพล่วงลับไปแล้ว ฤฯ จะลาออกก็
 ต้องคืนควงตราแก่เลขานุกรมโดยเร็ว ถ้า
 สิ้นชนมชีพแล้ว ต้องให้ผู้รัับ ฤฯ ผู้จัดทำ
 การมรดก ส่งคืนในกำหนดอย่างไรเกิน

เดือน ๑ แต่ประกาศ नियัตร์สำหรับควงตรา
 นั้น โปรดเกล้าฯ พระราชทานไว้ให้เป็นที่
 รุกกแก่บุตรหลานสืบต่อไป

มาตรา ๒๘ ถ้าผู้ใดที่ไว้รับ พระ
 ราชทานตราเครื่องราชอิศริยาภรณ์ มงกุฎ
 สยามชั้นต่ำ แล้วเลื่อนเป็นชั้นสูงขึ้น
 ในมงกุฎ สยามนั้น ต้องส่งควงตราชั้นต่ำ
 ที่ประดับอยู่เดิมนั้นคืนแก่เลขานุกรม

มาตรา ๒๙ บัญชาพวกสมาชิก แล
 เจ้าพนักงาน ของเครื่องราชอิศริยาภรณ์นี้
 ถ้ามีความผิด เช่น มหิตโตโทษ กัก เป็นมัชฌ
 โทษ กัก ที่เสื่อมเสียชาติตระกูล แล เสี่ยง
 เกียรติยศ ไม่สมควรที่จะเป็นสมาชิก แล
 เป็นผู้ที่ได้ ฤฯ ทรงพระราชดำริเห็นไม่
 สมควร จะดำรงตำแหน่งนั้น ก็ จะทรงถอด
 ทรงไล่ผู้ที่มีความผิดนั้น เสี่ยงจากสมาชิก
 ฤฯ เจ้าพนักงานแล้ว เจ้าพนักงานจะเรียก
 ควงตราเครื่องประดับ สำหรับอิศริยาภรณ์คั้นใน
 ทันใด แล ลบชื่อจากในขานัญชิตระกมล
 สำหรับแผ่นดิน การจะถอดไล่เสี่ยงจาก
 สมาชิก ฤฯ เจ้าพนักงาน ในเครื่องราชอิศริยา
 ภรณ์นี้ พระผู้เป็นเจ้า เป็นใหญ่พระองค์
 เทียว จะทรงวินิจฉัยพิจารณา พิพากษาภิริบา
 อการของผู้ที่จะทำผิด ซึ่ง จะถอดไล่เสี่ยง
 จากสมาชิก ฤฯ พนักงานในเครื่องราชอิศริยา
 ภรณ์นี้ แล พระผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ทรง
 อำนาจไว้ว่า เวลาหนึ่งเวลาใด ทรงพระ
 ราชดำริเห็นสมควรว่า จะตั้งผู้หนึ่งผู้ใด
 ที่ให้ถอดไล่เสี่ยงจากพวก ฤฯ เจ้าพนักงาน

ในเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ อีกก็ได้ ตาม
 แต่เหตุการณ์ที่ขอบที่ควร แล้วแต่จะทรง
 มาตรา ๓๐ เพื่อว่าจะมิให้มีข้อผิดที่
 เป็นความไม่เข้าใจเกิดขึ้น ด้วยเรื่องทรง
 ทราเครื่องประดับ สำหรับเครื่องราชอิสริยา
 ภรณ์นี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เขียน
 แบบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่สายสร้อย
 ทรงตราเครื่องยศ และแพรแถบให้ไว้
 และขนาดทุกอย่าง ซึ่งจะประดับด้วยเครื่อง
 ราชอิสริยาภรณ์นี้ ให้ถูกต้องตามพระราช
 บัญญัติ และห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงแก้ไข
 อย่างไม่ชอบอย่างใด ที่นอกจากตัวอย่างซึ่ง
 เขียนไว้ให้สอดจากนี้ไปเป็นอันขาด เว้นแต่
 พระราชทานพระบรมราชานุญาต โดยออก
 ประกาศ เช่น พระราชหัตถเลขาประดับพระ
 ราชอิสริยาภรณ์ สำหรับเครื่องราชอิสริยา
 ภรณ์นี้ เป็นสำคัญ จึงให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง
 รูปที่เขียนไว้ไว้

มาตรา ๓๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้เก็บขานัญชอกหมวย เหตุต่าง ๆ ตามพนักงาน
 รวมไว้แห่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่กระทรวง
 มุขราชวรวิหาร ในพระบรมมหาราชวัง กับทั้งทรง
 ทราเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ด้วย

มาตรา ๓๒ พระราชบัญญัติซึ่งตั้งมานี้
 ๆ มาตรา และข้อพระราชบัญญัติและ
 ประกาศที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
 บดินทรเดชาฯ มีไว้ให้รักษาไว้ โดยถาวร
 อย่างใด ๆ ให้คงไว้โดยตลอดไปเป็นอันขาด

ยกไว้ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ
 รัชทายาททุกพระองค์สืบสายตักราชสันตติวงศ์
 ดำรงราชอิสริยยศเป็นพระเจ้าแผ่นดินสืบไป
 จึงจะมีอำนาจที่จะแก้ไขยกเลิกถอน
 เพิ่มเติมข้อหนึ่งข้อใดในข้อพระราชบัญญัติ
 นี้ได้ แต่ถ้าจะมีข้อสำคัญที่ไม่เข้าใจ
 สิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นก็ดี จะทรงอธิบาย
 ชี้แจงทุกข้อทุกประการ โดยออกประกาศ
 ประทับพระราชลัญจกร สำหรับเครื่องราช
 อิสริยาภรณ์นี้ เป็นสำคัญ ข้อที่แก้ไขอธิบาย
 เหล่านี้ ต้องนับเข้าเป็นส่วนพระราชบัญญัติ
 นี้ด้วย

พระราชบัญญัติประกาศทั้งไว้ แต่
 ณวันอาทิตย์ที่ ๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์
 ค่ำ ๑๑๒ เป็นปีที่ ๒๖ ๓๖ ๓๖ ๓๖
 ในรัชกาลที่ ๒๖ ๒๖ ๒๖ ๒๖

พระราชบัญญัตินี้ เติมจะโปรดเกล้าฯ
 ให้ประชุม ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ใน
 วันที่ ๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ค่ำ ๑๑๒ ครั้น
 ต่อมาโปรดเกล้าฯ บำเพ็ญพระราชกุศล
 เพื่อทรงพระอุทิศถวาย แต่สมเด็จพระเจ้า
 แผ่นดิน ในกรุงทวารวดี กรุงธนบุรี และ
 กรุงรัตนโกสินทร์ อันได้เสด็จดำรงสิริราช
 สมบัติมาตั้งแต่ก่อนทุก ๆ พระองค์ ในวันที่
 ๑ ตุลาคม อันเป็นวันขึ้นจวบครบ ๒๕ ปี
 ตั้งแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัตินั้น การ
 พระราชกุศลนี้โปรดเกล้าฯ ให้ทำที่พระ

ราชวัง บางปิ่น จึงโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อน
วัน ประชุมมา ต่อ วันที่ ๕ ธันวาคม อันมี
คติตาม จันทร คติ คล้ายกับ วัน พระบรมราชา
ภิเศก ทั้ง ๒ คราวมา แต่ส่วน พระ ราชบัญญัติ
นี้โปรดเกล้าฯ ให้ ออกไป แต่ วันที่ ๑ ตุลาคม
ตามกำหนด ใน พระ ราชบัญญัตินี้

พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

วันที่ ๘ ธันวาคม วันทโนสินทร์ ศักดิ์ ๑๑๒
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ประทับ
ณ ศาลายุททนา ชิงการ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ พระราชทานเหรียญจักร มาลาแก่
นายทหาร ที่ได้รับราชการ มาโดยเรียบร้อย
นาน กว่า ๑๕ ปี ถึง ที่ กล่าวมา แล้ว มี จำนวน
ราย กรม ราย นาม แจง ต่อ ไป นี้

ทหาร ยก

กรม ยุททนา ชิงการ

นายพลเอก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภาณุรังษีสว่าง วงษ์ กรมพระภาณุ พันธุ วงษ์
วรเดช ผู้บัญชาการ

นายพลตรี พระยาสิทธิราช เทโชไชย

(โต) ปลัด ทักษิณใหญ่

นายพันตรี พระสราภย์ สฤษดิ์ กุการ

(สมบุญ) นายเวรใหญ่ทหาร ยก

ว่าที่ นายพันตรี หลวงวาทิต บริ เทศ

(หม่อมราชวงศ์) ครูฝึกหัด แครว วง

นายร้อยเอก หลวงอาจ หาญณรงค์
(สวาท) นายทหาร คนสนิทของผู้บัญชาการ

นายร้อยเอก ขุนนฤบาลบริรักษ์ (หม่อมหลวง
สุวรรณ) นายเวรฝึกหัด

กรม ยกร ยัตกร

นายร้อยเอก หลวงพลกายภิรมย์ (ถนนม)

นายเวร รักษา พล

กรม ยทอ ภาณิก

นายพลจัตวา พระยา วรเดช ศักดิ์วา วุฑ

(แจ็ก) เจ้ากรม

นายร้อยเอก ขุนสรวพยุททนาภิรมย์ (เถื่อน)
สมุห ขาญชี

กอง ทหาร มหาด เล็ก

นายพันตรี พระราชวัลภาณุสิริรัฐ (อึ้ง)

ผู้บังคับ การ

นายร้อยเอก หลวงสนิทโยธารักษ์ (คล้าย)

ปลัด กอง

นายร้อยเอก นายเกศ ยกรยัตกร กอง

นายร้อยเอก หม่อมเจ้าชื่น ใน พระเจ้า

ยวรว วงษ์ เทศ พระองค์เจ้ากำภู เกียกกาย กอง

นายร้อยเอก หม่อมเจ้าโต ใน พระเจ้า

ยวรว วงษ์ เทศ พระองค์เจ้าชุ่มแสง ประจำกอง

นายร้อยเอก หลวงราชานุกรักษ์ (ทรุ่น)

ประจำกอง

นายร้อยตรี นายด้วง ประจำกอง

นายร้อยตรี นายแกง ประจำกอง แทรจ